

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про деякі питання забезпечення постачання електричної енергії захищеним споживачам»
(далі – проєкт акта)

1. Мета

Проєктом акта пропонується внести зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1209 «Деякі питання постачання електричної енергії захищеним споживачам та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (зі змінами) і від 9 червня 2021 року № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» щодо спрощення процедури визначення переліку захищених споживачів електричної енергії (далі – захищені споживачі) з метою недопущення виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до статті 60 Закону України «Про ринок електричної енергії» процедура складання переліку захищених споживачів, порядок обмеження, відключення електропостачання захищеним споживачам та механізм забезпечення повної поточної оплати захищеними споживачами визначені Порядком забезпечення постачання електричної енергії захищеним споживачам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1209 (зі змінами).

Станом на сьогодні відповідно до вищезазначеного Порядку не було визначено жодного захищеного споживача, зважаючи на складність процедури отримання такого статусу.

Проте існує необхідність складення переліку захищених споживачів у відповідності до чітких критеріїв, обмеження, відключення електропостачання яких може спричинити надзвичайну ситуацію техногенного характеру та які водночас забезпечують життєдіяльність населення. З таких критеріїв пропонується виключити банківську гарантію та попередню оплату. Тим самим чином пропонується передбачити інші механізми забезпечення поточної оплати спожитої електричної енергії захищеними споживачами.

Слід зауважити, що до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1209 було внесено зміни, відповідно до яких обмеження, відключення електропостачання не застосовуються щодо об'єктів державної форми власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави у сфері телекомунікацій та зв'язку і об'єктів комунального підприємства «Компанія «Вода Донбасу» та комунального підприємства «Попаснянський районний водоканал», які не визначені захищеними споживачами відповідно до процедури та не передбачене гарантоване джерело фінансування.

У зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України зазначений перелік підприємств, щодо яких було прийнято обмежувальні рішення на відключення, потребує перегляду.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1209 і від 9 червня 2021 року № 590, зокрема: складення переліку захищених споживачів з об'єктів споживачів, які належать до наступних категорій:

вугледобувні підприємства державної форми власності;

підприємства централізованого водопостачання та водовідведення всіх форм власності;

підприємства державної та комунальної форм власності, які забезпечують надання теплової енергії та комунальних послуг, за виключенням тих, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії;

розгляд Міжвідомчою комісією з надання статусу захищеного споживача (далі – Міжвідомча комісія) поданих пропозицій щодо надання споживачам статусу захищеного споживача;

затвердження Кабінетом Міністрів України переліку захищених споживачів; зміну складу Міжвідомчої комісії;

набуття статусу захищеного споживача споживачем електричної енергії, об'єкти якого включені до Реєстру об'єктів критичної інфраструктури та який має право на постачання електричної енергії постачальником «останньої надії», за умови наявності відкритого таким споживачем рахунку із спеціальним режимом використання в одному з уповноважених банків, відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у сферах енергетики і теплопостачання щодо удосконалення окремих положень, пов'язаних із веденням господарської діяльності та дією воєнного стану в Україні».

4. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діють такі нормативно-правові акти:

Кодекс цивільного захисту України;

Закон України «Про ринок електричної енергії»;

постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1209 «Деякі питання постачання електричної енергії захищеним споживачам та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»;

постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2021 року № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану»;

постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14 березня 2018 року № 307 «Про затвердження Правил ринку» (зі змінами);

постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14 березня 2018 року № 309 «Про затвердження Кодексу системи передачі» (зі змінами);

постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14 березня 2018 року № 310 «Про затвердження Кодексу систем розподілу» (зі змінами);

постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14 березня 2018 року № 312 «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії» (зі змінами).

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень проекту акта не потребує матеріальних чи інших витрат за рахунок державного та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, сфери наукової та науково-технічної діяльності, функціонування і застосування української мови як державної.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, які впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, та містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, та положення, які створюють підстави для дискримінації.

Проект акта не потребує антикорупційної, громадської антидискримінаційної та громадської гендерно-правової експертизи.

Проект акта направлено до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи листом Міністерства енергетики України від 17 червня 2024 року № 26/1.1-4.6-14360 (вхідний № 67622/0/03-24 від 18 червня 2024 року).

8. Прогноз результатів

Прийняття акта дозволить забезпечити складення переліку захищених споживачів з метою недопущення виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

_____ 2025 року